PARLEMENT & WETENSCHAP

Datum 15 oktober 2026

EU Wetenschapstoets van voorgenomen beleid

Omnibus over belastingen

Wetenschappers: Prof. dr. Maarten de Wilde (Erasmus Universiteit, PwC) en prof. dr. Hans van den Hurk (Universiteit Maastricht, HHP Chambers)
Rapporteurs Tweede Kamer: Luc Stultiens (PRO), Wendy van Eijk (VVD), Henk-Jan Oosterhuis (D66)
EU-adviseur: vaste commissie voor Financiën
Beoordeelde documenten: COM(2026)560, SEC(20226)560, SWD(2026)560, SWD(2026)561, SWD(2026)562, SWD(2026)168

PARLEMENT & WETENSCHAP

Omnibus over belastingen

Deel 1: aspecten uit het EU impact assessment (in te vullen door EU-adviseur)

Nr.	Vraag	Informatie afkomstig uit het EU impact assessment
1.	**Probleemdefinitie en noodzaak voorstel** - Welk probleem wil de EU oplossen? - Wie worden geraakt door het probleem? - Waarom is EU-wetgeving nodig volgens de Europese Commissie?	**Welk probleem wil de EU oplossen?** De Europese Commissie (EC) ziet vier problemen relevant voor het voorstel (Impact Assessment SWD(2026)561 (IA), p. 7 t/m 15): 1. Disproportionele nalevingseisen en procedures rondom belastingen en daardoor grote impact op de regeldruk i.h.b. voor het mkb 2. Juridische onzekerheid door ambiguïteit of onduidelijkheid in belastingregels en terminologie 3. Verschillende implementatie van belastingrichtlijnen door lidstaten met regeldruk voor bedrijven die onder verschillende belastingbehandelingen vallen tot gevolg 4. Nationale belastingbarrières op de interne markt voor grensoverschrijdende bedrijfsactiviteiten/-transacties i.h.b. voor R&D **Wie worden geraakt door het probleem?** Bedrijven en andere entiteiten, zoals pensioenfondsen of woningcorporaties, die grensoverschrijdende economische activiteiten binnen de Europese Unie (EU) ondernemen of willen ondernemen, worden geraakt door bovengenoemde problemen. (IA, p. 7, 8 en 16; SWD(2026)560, p. 6) **Waarom is EU-wetgeving nodig volgens de Europese Commissie?** De EC stelt dat zonder nieuwe EU-wetgeving bedrijven die binnen de EU interne markt grensoverschrijdend opereren, hoge nalevingskosten en toegenomen risico's op geschillen zullen (blijven) ervaren. Het is voor deze bedrijven lastiger om kansen te verzilveren op de interne markt en om wereldwijd te concurreren. Deze problemen zouden steeds erger worden naarmate er belastingregels worden toegevoegd maar niet herzien, vereenvoudigd of teruggetrokken worden. Hoewel lidstaten zelf stappen kunnen ondernemen om hun eigen belastingen te vereenvoudigen, is EU-beleid nodig vanwege de grensoverschrijdende context. De EC stelt dat een EU-aanpak op het vlak van directe belastingen het functioneren van de interne markt verbetert en dat het ervoor zorgt dat bedrijven gelijke behandeling ervaren. (IA, p. 16 t/m 18; SWD(2026)560, p. 2 en 3)
2.	**Doel** Wat is het doel van het EU-voorstel?	**Doel** Vereenvoudiging van de EU directe belastingen moet bijdragen aan het Europese concurrentievermogen met behoud van hoge belastingstandaarden. De specifieke doelen van het voorstel zijn om disproportionele regeldruk voor belastingnaleving te elimineren, duidelijke en voorspelbare EU-belastingregels en -terminologie te introduceren, de consistentie in de implementatie van huidige belastingrichtlijnen te verbeteren en belastingbarrières voor grensoverschrijdende investeringen en economische activiteit te verminderen. (IA, p. 19 en 20)
3.	**Beleidsopties** - Welke beleidsopties heeft de EC overwogen? - Waarom is de keuze gevallen op deze beleidsoptie?	**Welke beleidsopties heeft de Europese Commissie overwogen?** De EC heeft langs de lijnen van huidige EU-regels opties in kaart gebracht (IA, p. 20 t/m 39): I. Vrijstelling van bronbelasting voor rente- en royaltybetalingen en dividenden: (1A) volledige vrijstelling gepaard met procedurele aanpassingen en (1B) aansluiten van reikwijdte en procedures tussen de rente- en royaltyrichtlijn en de moeder-dochterrichtlijn

	- Wat zijn de verwachte effecten (i.e. sociaal, economisch, milieu, etc.) van de gekozen beleidsoptie?	II. Belasting voor Controlled Foreign Companies (CFCs): (1) vermindering implementatieopties, (2A) uitzondering van CFC-regels voor bedrijven die onder Pillar 2 van de OESO-regels vallen, (2B) QDMTT in de CFC-berekening meenemen, (3) uitzondering voor mkb III. Afschrijving van bedrijfsmiddelen voor R&D: (1A) onmiddellijke afschrijving in de EU en (1B) afschrijving op nationaal niveau houden IV. Renteaftrekbeperking: (1) uitzondering voor mkb, (2) verplichte toepassing van de 30%-drempel, (3) vermindering implementatieopties, (4) uitzondering derdeleningen en (5) uitzondering in geval van een winstgevendheidsschok V. Hybride mismatches: (1A) afschaffing van geïmporteerde mismatches en (1B) behoud van geïmporteerde mismatches VI. Belastingfusies: (1A) dynamische verwijzing naar de mobiliteitsrichtlijn en (1B) toevoeging van nieuwe herstructureringstransacties in de fusierichtlijn VII. Geschillenbeslechtingmechanismes: (1) gerichte wijzigingen voor verduidelijking en (2) gebruik van Raaduitvoeringshandelingen Uiteindelijk vat de EC deze opties samen in drie ambitieniveaus: een beperkte, middelgrote en uitgebreide (“comprehensive”) herziening van de richtlijnen. (IA, p. 62) **Waarom is de keuze gevallen op deze beleidsoptie?** De EC kiest voor het uitgebreide (“comprehensive”) niveau voor herziening. Dit niveau bevat de volgende bovengenoemde opties (IA, p. 63): I. Optie 1A: volledige vrijstelling van bronbelasting voor rente- en royaltybetalingen en dividenden gepaard met procedurele aanpassingen II. Opties 1, 2A en 3: vermindering van implementatieopties, uitzondering van CFC-regels voor bedrijven die onder Pillar 2 vallen en een uitzondering voor het mkb III. Optie 1: onmiddellijke afschrijving in de EU van bedrijfsmiddelen voor R&D IV. Opties 1 t/m 5: uitzondering voor mkb, verplichte toepassing van de 30%-drempel, vermindering implementatieopties, uitzondering derdeleningen en uitzondering in geval van een winstgevendheidsschok V. Optie 1A: afschaffing van geïmporteerde mismatches VI. Optie 1B: toevoeging van nieuwe herstructureringstransacties in de fusierichtlijn VII. Opties 1 en 2: verduidelijking en gebruik van Raaduitvoeringshandelingen Dit niveau van herziening voldoet het beste aan de genoemde doelstellingen onder 2. (IA, p. 62, 63 en 68) **Wat zijn de verwachte effecten van de gekozen beleidsoptie?** Volgens de impact assessment verwacht de Commissie dat het gekozen ambitieniveau en combinatie van beleidsopties leidt tot (IA, p. 64, 65, 68 t/m 71): - Significante vereenvoudiging van belastingregels in de EU. Naar ruwe schatting van de EC gaat het om EUR 6,6 miljard besparing voor EU-bedrijven door vermindering van nalevingskosten en financiële kosten. Hiervan is ongeveer EUR 2 miljard het gevolg van vermindering van regeldruk. - Implementatiekosten voor lidstaten die niet de gekozen implementatieopties hanteren. Deze schat de EC als relatief laag. Daar tegenover zet de EC efficiëntiewinst binnen de interne markt. - Verbetering van het concurrentievermogen van EU-bedrijven en stimulering van investeringen en economische activiteit in de EU. - Behoud van waarborgen tegen misbruik.
1.	**Monitoring en evaluatie** Hoe worden de effecten gemonitord en geëvalueerd?	**Hoe worden de effecten gemonitord en geëvalueerd?** De EC zal periodiek de implementatie en toepassing van de omnibus over belastingen samen met de lidstaten evalueren. De eerste evaluatie zal niet eerder plaatsvinden dan vijf jaar na inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving. De EC zal de evaluatieresultaten in een rapport aan de Raad sturen. (IA, p. 72 t/m 74) De zes richtlijnen die met het voorstel worden herzien, bevatten eigen evaluatiebepalingen. (BNC-fiche, p. 18, alinea 4) Bij de evaluatie van deze wordt beoordeeld of de doelstellingen zijn bereikt en of aanvullende maatregelen of aanpassingen van het regelgevingskader noodzakelijk zijn.

Deel 2: Impact EU-voorstel op Nederland (kolom 1 in te vullen door EU-adviseur, rechterkolom in te vullen door wetenschappers)

Nr	Onderwerp	Beoordeling kabinet in BNC-fiche	Observaties & aanbevelingen wetenschappers
1.	**Algemene observaties**	De doelstellingen van het omnibusvoorstel over belastingen sluiten aan bij de bredere doelstelling van het kabinet om het investeringsklimaat te versterken en de regeldruk terug te dringen, waarbij de doelstellingen van de originele wetgeving overeind blijven. Het voorstel leidt tot significante derving van belastingopbrengsten. Het kabinet zal op verschillende punten een nadere afweging moeten maken met als inzet doelmatigheid en doeltreffendheid. Daarbij wordt bezien op welke wijze de beoogde effecten het meest effectief kunnen worden gerealiseerd, welke flankerende maatregelen daarbij passend zijn en hoe de effecten op de interne markt zich verhouden tot de voorgestelde wijzigingen. Verder zal gekeken worden of het geheel van de beoogde doelstellingen en positieve effecten, zoals het versterken van het concurrentievermogen, het aantrekken van (innovatieve) investeringen, en de verlaging van regeldruk en de daarmee gepaarde budgettaire effecten, opwegen tegen de effecten van de maatregelen die getroffen moeten worden voor de budgettaire dekking. Daarbij is het kabinet bereid budgettaire effecten te accepteren wanneer deze in verhouding staan tot de verwachte positieve effecten van het voorstel, inclusief (de effecten van) de dekking. Voor de uiteindelijke budgettaire effecten die voortvloeien uit maatregelen zal dekking worden gezocht binnen hetzelfde domein. (p. 7, alinea's 1 en 2)	Het Omnibusvoorstel directe belastingen adresseert reële problemen van fiscale fragmentatie, uiteenlopende nationale implementaties en hoge nalevingskosten bij grensoverschrijdende activiteiten. Met name vereenvoudiging van bronbelastingprocedures, modernisering van de Fusierichtlijn en de verbetering van geschilbeslechting kunnen voordelen opleveren voor Nederlandse ondernemingen, pensioenfondsen en andere beleggers. Tegelijkertijd gaat het voorstel aanzienlijk verder dan technische vereenvoudiging. Het verruimt de toegang tot fiscale voordelen, versoepelt onderdelen van de grondslagbescherming, beperkt op onderdelen nationale beleidsruimte en introduceert binnen de Anti-ontgaansrichtlijn een Europese R&D-faciliteit. Daarmee maakt het voorstel ook inhoudelijke keuzes over belastinggrondslagen, antimisbruikregels en de verdeling van heffingsrechten binnen de Europese Unie. Een belangrijk voorbeeld is de voorgestelde afschaffing van het minimumdeelnemingsvereiste in de Moeder-Dochterrichtlijn. Deze maatregel beperkt zich niet tot procedurele vereenvoudiging, maar verruimt de toegang tot richtlijnvoordelen aanzienlijk en kan gevolgen hebben voor de Nederlandse dividendbelasting, deelnemingsvrijstelling en belastingopbrengsten. Voor Nederland zijn de budgettaire gevolgen momenteel concreter dan de verwachte baten. Het kabinet raamt de structurele opbrengstderving op circa € 3,6 miljard, terwijl de omvang en verdeling van de positieve effecten voor Nederland op dit moment nog onvoldoende vaststaan. Dat betekent niet dat zulke baten ontbreken. Vereenvoudiging, ruimere toegang tot kapitaal en meer vergelijkbare concurrentievoorwaarden binnen de Europese Unie kunnen investeringen en economische activiteit bevorderen. De omvang van deze effecten is voor Nederland echter moeilijk te kwantificeren. **Aanbeveling:** Beoordeel het voorstel niet uitsluitend op vereenvoudiging en concurrentievermogen, maar ook op budgettaire en verdelingseffecten, uitvoerbaarheid, de resterende nationale beleidsruimte en de bescherming van de Nederlandse belastinggrondslag.
2.	**Doeltreffendheid en doelmatigheid** - Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het EU-voorstel in Nederland gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten? - Waarom is het EU-voorstel in Nederland een doelmatige manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?	Interest & Royalty Richtlijn (IRR), Moeder-Dochter Richtlijn (MDR) en de richtlijn betreffende een snellere en veiligere vermindering van te veel ingehouden bronbelasting (FASTER) Zie punt 5. Fusierichtlijn (FR)	De doelstelling om regeldruk te verminderen, rechtszekerheid te vergroten en fiscale belemmeringen voor grensoverschrijdende activiteiten weg te nemen, is logisch en kan bijdragen aan grensoverschrijdende investeringen binnen de EU. Vooral de vereenvoudiging van bronbelastingprocedures en de modernisering van bestaande richtlijnen sluiten rechtstreeks bij deze doelstelling aan.

	Denk aan: - Doel: Is het doel voldoende duidelijk? - Beleidsopties: Wat zijn voor-/nadelen van de voorgestelde optie? - Zijn er bepaalde externe factoren die in de weg staan aan het halen van de beoogde doelstelling in Nederland? - Zijn er effectievere en/of doelmatigere alternatieven die men ook had kunnen overwegen, en voor Nederland relevant(er) kunnen zijn? - Zijn er neveneffecten (positief of negatief)? - Wat zijn de zgn. 'cost of inaction', de kosten van het niet nemen van maatregelen?	Niet gespecificeerd in het BNC-fiche. <u>Antibelastingontwijkingsrichtlijn (ATAD) (p. 9 t/m 11)</u> Het huidige voorstel leidt tot een stapeling van uitzonderingen die de effectiviteit van de generieke renteaftrekbeperking vermindert. Het kabinet voorziet dat de maatregel daardoor in de praktijk zijn functie als robuuste antimisbruikbepaling grotendeels verliest, waardoor mogelijkheden om grondslaguitholling en winstverschuiving tegen te gaan mogelijk worden beperkt. (p. 9, alinea 4) De nieuw geïntroduceerde uitzondering voor derdenleningen acht het kabinet, op het eerste oog, niet noodzakelijk naast een verplichte groepsuitzondering en een verhoging van de drempel. Hetzelfde geldt voor aanvullende voorwaarden rondom de CFC-maatregel; deze kunnen juist leiden tot extra complexiteit omdat binnen het OESO/Inclusive Framework al gewerkt wordt aan regels voor dergelijke situaties. (p. 9, alinea 5) Het kabinet heeft twijfels bij de uitvoerbaarheid van en doelmatigheid van de tijdelijke uitzondering voor de defensiesector om de Nederlandse defensie-industrie te ondersteunen nu deze grotendeels uit mkb bestaat. De tijdelijke implementatie hiervan lijkt volgens het kabinet niet in verhouding te staan tot het doel en de waarschijnlijke uitvoeringslasten. Het kabinet is positief over het toepassingsbereik van de optionele uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten in relatie tot onder andere sociale en betaalbare huisvesting. Het kabinet zal beoordelen welke route het meest passend is voor de (Nederlandse) woningmarkt. Daarbij wordt tevens bezien of één van de andere voorgestelde uitzonderingen, al dan niet in aangepaste vorm, een grotere en doelmatigere bijdrage kan leveren aan de woningmarkt en het investeringsklimaat. In dit kader zal ook de faciliteit in de vennootschapsbelasting om de investeringscapaciteit te verbeteren conform het regeerakkoord in de beschouwing worden betrokken. (p. 10, alinea's 1 en 2) Het kabinet zet in op een evenwichtige benadering voor de ATAD. Het kabinet denkt daarbij aan het wel harmoniseren van de drempels voor de renteaftrekbeperking, de € 3 miljoen en 30%-drempel, om hierop een Europees gelijk speelveld te creëren maar de uitzonderingen, zowel de bestaande als nieuw	De onderbouwing is minder overtuigend bij een aantal verdergaande maatregelen. Dit geldt in het bijzonder voor: • de afschaffing van het minimumdeelnemingsvereiste in de Moeder-Dochterrichtlijn; • de cumulatie van verruimingen en uitzonderingen in de renteaftrekbeperking; • de introductie van een Europese R&D-minimumstandaard; • de vrijstelling van de CFC-regels voor groepen die onder Pijler 2 vallen; en • de afschaffing van de regeling voor geïmporteerde hybride mismatches. Vooral de combinatie van verruimingen in de renteaftrekbeperking verdient aandacht. De afzonderlijke aanpassingen kunnen worden verdedigd vanuit proportionaliteit, investeringsbevordering, anticyclische werking of vermindering van administratieve lasten. Harmonisatie van het aftrekpercentage en de drempel kan verschillen tussen lidstaten verkleinen en de concurrentievoorwaarden voor Nederlandse ondernemingen verbeteren. De gezamenlijke werking van de voorgestelde uitzonderingen kan echter ook de grondslagbeschermende werking van de maatregel verminderen. Daarbij is onvoldoende duidelijk welke functie de renteaftrekbeperking binnen het gewijzigde internationale belastingkader precies moet vervullen. De wijzigingen zijn voor Nederland in het bijzonder relevant, omdat Nederland de earningsstrippingmaatregel op belangrijke onderdelen strenger heeft vormgegeven dan de huidige minimumnormen van ATAD. Nederland past onder meer een lagere drempel toe en heeft de groepsuitzondering niet ingevoerd. Harmonisatie van het aftrekpercentage en de drempel kan daardoor de concurrentievoorwaarden voor Nederlandse ondernemingen verbeteren, mits dit voordeel niet elders binnen de Nederlandse renteaftrekbeperkingen geheel of gedeeltelijk wordt gecompenseerd. Ook de voorgestelde afschaffing van het minimumdeelnemingsvereiste in de Moeder-Dochterrichtlijn verdient afzonderlijke aandacht. De maatregel kan administratieve lasten verminderen en kleinere grensoverschrijdende investeringen vergemakkelijken. Tegelijkertijd wordt de kring van gerechtigden aanzienlijk uitgebreid en is onvoldoende duidelijk waarom dezelfde richtlijnvoordelen moeten gelden voor portfolio-investeringen en voor grensoverschrijdende groepsstructuren. Voor Nederland is bovendien relevant dat deze maatregel binnen het voorstel de grootste geraamde budgettaire gevolgen heeft. Een mogelijk positief effect is dat Nederland aantrekkelijker wordt voor grensoverschrijdende aandeleninvesteringen, waaronder investeringen door pensioen- en beleggingsfondsen. Voor institutionele beleggers uit derde landen kan dit effect mede afhangen van de gebruikte Europese investeringsstructuur, de toepasselijke

		geïntroduceerde, optioneel te laten zodat lidstaten een eigen afweging kunnen maken wat voor hen een evenwichtig systeem is en waar de publieke belangen liggen. Daarnaast zal het kabinet zich inzetten om ervoor te zorgen dat (flankerende) nationale maatregelen mogelijk blijven. Dit zou volgens het kabinet resulteren in een evenwichtige verdeling tussen het bestrijden van misbruik en het versterken van de interne markt. (p. 10 alinea 3) Het kabinet is van mening dat het optreden van de Commissie voor de ATAD verder gaat dan nodig om bedrijven slagkracht te geven: de balans met effectieve misbruikbestrijding is scheef. Het kabinet ziet, bijvoorbeeld, enkel het uniformeren van drempels met optionele uitzonderingen als een passender alternatief en optreden dat niet verder gaat dan noodzakelijk. (p. 13, alinea 2) <u>Fiscale Arbitragerichtlijn (DRM) (p. 1, laatste alinea)</u> Niet nader gespecificeerd in het BNC-fiche dan dat de voorgestelde wijzigingen de praktische toepassing aanzienlijk kunnen verbeteren.	belastingverdragen en antimisbruikregels. De omvang van deze mogelijke voordelen is moeilijk te kwantificeren. Ook de noodzaak van een geharmoniseerde Europese R&D-minimumstandaard is nog onvoldoende onderbouwd. Niet duidelijk is waarom bestaande nationale instrumenten onvoldoende zouden zijn en in hoeverre de maatregel additionele investeringen stimuleert in plaats van investeringen te ondersteunen die ook zonder de faciliteit zouden zijn gedaan. De maatregelen moeten daarom niet alleen afzonderlijk worden beoordeeld. Ook hun gezamenlijke gevolgen voor investeringen, belastingopbrengsten, grondslagbescherming en uitvoerbaarheid moeten in kaart worden gebracht. Juist op dat niveau vindt de belangrijkste beleidsafweging plaats. **Aanbeveling:** Verlang per maatregel een afzonderlijke effectbeoordeling en analyseer daarnaast de cumulatieve gevolgen voor belastingopbrengsten, investeringsgedrag, uitvoerbaarheid en grondslagbescherming. Vergelijk de gekozen varianten met minder vergaande alternatieven.
3.	**Gevolgen voor partijen** - Welke partijen worden in Nederland geraakt door het EU-voorstel? Denk hierbij aan uitvoeringsorganisaties, lokale en regionale overheden, burgers en bedrijfsleven en eventuele andere stakeholders) - Wat zijn de gevolgen van het EU-voorstel voor deze partijen? Denk hierbij aan financiële consequenties, capaciteitsbeslag, administratieve lasten/ regeldruk, uitvoeringskosten)	De verduidelijking wanneer pensioenfondsen in aanmerking komen voor een vrijstelling kan privaat kapitaal voor deze institutionele beleggers mobiliseren. Dit biedt ook rechtszekerheid voor Nederlandse pensioenfondsen. Indirect profiteren bedrijven die deze externe financiering aantrekken hier ook van, door betere toegang tot dit kapitaal. (p. 7, laatste alinea, en p. 15, eerste alinea) De voorstellen van de Commissie zullen een tweeledig positief effect hebben voor het bedrijfsleven, enerzijds via een verlaging van de regeldruk en anderzijds via een verlaging van de belastingafdracht. (p. 14, alinea 2) De voordelen voor Nederlandse bedrijven zijn niet gespecificeerd anders dan dat de financiële consequenties ingeschat voor de Rijksoverheid ten goede komen aan Nederlandse belastingplichtigen. Het kabinet verwacht dat de belangrijkste regeldrukvoordelen voor Nederlandse ondernemingen liggen bij hun grensoverschrijdende activiteiten binnen de EU. Het kabinet schat in dat vooral het grotere bedrijfsleven en woningcorporaties en andere sectoren die een hoge financieringsbehoefte hebben en veel gebruik maken van externe financiering profiteren van de ATAD-aanpassingen. Een eventuele nieuwe R&D-aftrek komt innovatieve bedrijven die investeren in bedrijfsmiddelen in	De belangrijkste potentiële begunstigden van het voorstel zijn grensoverschrijdend actieve ondernemingen, internationaal opererend mkb, multinationals, pensioenfondsen en andere institutionele beleggers, woningcorporaties en ondernemingen met substantiële financieringslasten of R&D-investeringen. Zij kunnen profiteren van lagere administratieve lasten, ruimere fiscale faciliteiten, betere toegang tot kapitaal en meer rechtszekerheid binnen de interne markt. De voordelen zijn niet gelijkmatig verdeeld. Ondernemingen die uitsluitend binnen Nederland actief zijn, profiteren waarschijnlijk minder van de Europese vereenvoudiging. Tegelijkertijd moet de geraamde Nederlandse opbrengstderving via de overheidsbegroting worden opgevangen. De groepen die van de verruimde faciliteiten profiteren, hoeven niet dezelfde groepen te zijn als de partijen die uiteindelijk de lasten van de opbrengstderving dragen. Daarmee ontstaat een relevante verdelingsvraag: wie ontvangt de voordelen en wie draagt uiteindelijk de kosten? De grootste geraamde financiële gevolgen voor Nederland betreffen: • de afschaffing van het minimumdeelnemingsvereiste in de Moeder-Dochterrichtlijn: circa € 2 tot € 2,5 miljard per jaar; • de wijzigingen in de renteaftrekbeperking: circa € 1,5 tot € 2 miljard per jaar; en • de R&D-faciliteit: circa € 50 tot € 200 miljoen per jaar.

		Nederland ten goede. (p. 13, laatste alinea, p. 14, p. 15, alinea 1 en 2, en p. 16, eerste alinea) Het kabinet gaat in op drie belangrijkste financiële gevolgen op nationaal niveau. Ten eerste, de voorgestelde aanpassingen in de MDR, de verwachte jaarlijkse budgettaire derving is de eerste inschatting een ordegrootte van € 2 tot € 2,5 miljard (zowel de vennootschapsbelasting als de dividendbelasting). Ten tweede, de voorgestelde wijzigingen in de ATAD renteaftrekbeperking die zien op de volgende elementen: drempel naar € 3 miljoen of 30% van het bedrijfsresultaat en de groepsuitzondering, leiden tot een verwachte budgettaire derving in ordegrootte van € 1,5 tot € 2 miljard. Voor de ATAD-renteaftrekbeperking is naar schatting 40% tot 45% afkomstig van multinationals (bedrijven met een wereldwijde omzet van meer dan € 750 miljoen en vallen onder de Country-by-country rapportageverplichting), 30% tot 40% van het grootbedrijf (bedrijven die geen mkb zijn en ook niet onder de Country-by-country rapportageverplichting vallen), 20% tot 25% van woningcorporaties en 1% van mkb (bedrijven met minder dan 250 werknemers (fte) in dienst en een maximale jaaromzet van maximaal € 50 miljoen of balanstotaal van maximaal € 43 miljoen).Ten derde, de introductie van een R&D investeringsaftrek, de verwachte jaarlijkse budgettaire derving is in ordegrootte van € 50 miljoen tot € 200 miljoen, op basis van de omvang van investeringen in materiële activa bij innovatieve ondernemingen. (p. 14, eerste alinea)	Deze budgettaire derving is niet gelijk te stellen aan een maatschappelijk verlies van dezelfde omvang. Daartegenover kunnen administratieve besparingen, liquiditeitsvoordelen en positieve investeringsreacties staan. De omvang en verdeling van deze effecten zijn voor Nederland echter nog onvoldoende vastgesteld. Voor de Belastingdienst kunnen bepaalde administratieve lasten afnemen, terwijl toezicht en handhaving op andere onderdelen complexer worden. Aandachtspunten zijn onder meer het groepsbegrip, het onderscheid tussen concern- en derdenfinanciering, CFC-regels, hybride mismatches, antimisbruikbepalingen en de beoordeling van kwalificerende R&D-investeringen. **Aanbeveling:** Vraag om een integrale analyse van de verdelingseffecten en om een uitvoeringstoets die ook structurele toezichtskosten, handhavingscapaciteit, invorderingsrisico's, benodigde expertise en de kosten van geschilbeslechting meeneemt.
4.	**Maatschappelijke gevolgen** - Wat zijn de maatschappelijke gevolgen van het EU-voorstel in Nederland? Denk aan de impact op het Nederlandse klimaat en leefomgeving, concurrentievermogen, vestigingsklimaat, arbeidsmarkt – werkgevers & werknemers, brede welvaart, lange-termijn-gevolgen?	Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre het voorstel de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven ten opzichte van andere Europese bedrijven beïnvloedt. Enerzijds zal het gelijktrekken van de drempels in de renteaftrekbeperking Nederlandse bedrijven bevoordelen ten opzichte van bedrijven in lidstaten, omdat in Nederland momenteel lagere drempels gelden. Anderzijds kent Nederland in vergelijking tot sommige andere lidstaten een gunstiger (lagere) drempel voor de toepassing van de vrijstelling in de MDR en past Nederland alleen een conditionele bronbelasting toe op rente en royalty's. In lidstaten met strengere eisen voor de MDR en een niet-conditionele bronbelasting, lijken de voorgestelde maatregelen uit de MDR en IRR per saldo gunstiger uit te pakken. Voor Nederlandse bedrijven die in andere EU-lidstaten investeren, kunnen de voorgestelde wijzigingen echter wel tot verbeteringen in het investeringsklimaat en de rechtszekerheid leiden. Daarmee valt op dit moment niet te	Het voorstel kan bijdragen aan een beter functionerende interne markt, meer rechtszekerheid en een vermindering van fiscale belemmeringen voor grensoverschrijdende investeringen. Dat kan positieve gevolgen hebben voor ondernemerschap, innovatie en economische activiteit binnen de Europese Unie. De maatschappelijke gevolgen voor Nederland zijn echter niet eenduidig. Nederlandse ondernemingen kunnen profiteren van eenvoudiger toegang tot andere Europese markten en van meer vergelijkbare fiscale concurrentievoorwaarden. Harmonisatie van het aftrekpercentage en de drempel kan in het bijzonder gunstig zijn voor ondernemingen die thans worden geraakt door de relatief strenge Nederlandse implementatie. Tegelijkertijd ontstaat een belangrijk deel van de geraamde Nederlandse opbrengstderving door verruiming van vrijstellingen en aftrekmogelijkheden waarvan ook buitenlandse aandeelhouders en grensoverschrijdende structuren kunnen profiteren. Op dit moment kan niet met zekerheid worden vastgesteld of het totale

		zeggen of het totaalpakket van maatregelen leidt tot een verbetering van de concurrentiepositie van Nederland en in Nederland gevestigde bedrijven ten opzichte van lidstaten en ondernemingen uit andere EU-lidstaten. (p. 16, laatste alinea, en p. 17, eerste alinea) Een verruiming van de renteaftrek in de ATAD kan bijdragen aan het losmaken van meer investeringen en het versterken van de financieringsketen, waarbij het kabinet het specifiek van belang vindt dat woningcorporaties en private verhuurders voldoende financiële armslag krijgen om te kunnen investeren in nieuwbouw en verduurzaming. Dit draagt bij aan het halen van de ambities op het gebied van woningbouwambities en het terugdringen van het woningtekort in Nederland (p. 6, vijfde alinea)	pakket per saldo leidt tot versterking van de Nederlandse concurrentiepositie. Wij achten positieve effecten op investeringen en concurrentievermogen aannemelijk, maar de omvang daarvan kan op basis van de beschikbare informatie niet betrouwbaar worden gekwantificeerd. Formele vereenvoudiging leidt bovendien niet noodzakelijk tot minder materiële complexiteit. Door het vervallen van objectieve voorwaarden kunnen bepaalde formele geschillen afnemen, terwijl de betekenis van feitenonderzoek, open antimisbruiknormen, toezicht achteraf en rechterlijke beoordeling kan toenemen. Complexiteit kan daardoor verschuiven naar belastingdiensten en rechters. De maatschappelijke afweging moet daarom breder zijn dan regeldrukvermindering alleen. Daarbij moet worden gekeken naar: • concurrentievermogen en investeringsklimaat; • belastingopbrengsten en financiële houdbaarheid; • bescherming van de belastinggrondslag; • rechtszekerheid; • uitvoerbaarheid; en • de verdeling van lasten en baten. **Aanbeveling:** Monitor niet alleen nalevingskosten en investeringen, maar ook belastingopbrengsten, dividendstromen, het gebruik van nieuwe vrijstellingen en uitzonderingen en de ontwikkeling van uitvoerings- en handhavingskosten. Volg daarbij opbrengsten uit de dividendbelasting en vennootschapsbelasting en het gebruik van de nieuwe renteaftrekuitzonderingen afzonderlijk.
5.	**Verhouding tot Nederlandse beleidsplannen** - Hoe verhoudt het EU-voorstel zich tot bestaand Nederlands beleid- en wetgeving en eventuele nationale beleidsvoornemens? Denk aan: wat zijn mogelijke conflicten tussen Nederlands beleid en het EU-voorstel, of hoe kan het EU-voorstel Nederlands beleid versterken.	Het kabinet hecht aan het toewerken naar deze gelijkere behandeling van eigen en vreemd vermogen op EU-niveau, om de toegang tot financiering met eigen vermogen te vergroten en de afhankelijkheid van bancaire financiering te verminderen. Hier kan het voorstel aan bijdragen. Tegelijkertijd vindt het kabinet het van belang dat belastingontwijking op een effectieve manier bestreden kan worden. Hierin is het voorstel niet effectief (zie ook punt 2). Het kabinet wil meer investeringen los te maken en het vestigingsklimaat en de financieringsketen te versterken. Een verruiming van de renteaftrek in de ATAD kan hieraan ook bijdragen. (p. 6, alinea's 3 t/m 5) De voorgestelde wijzigingen van de bestaande richtlijnen zullen in de Nederlandse implementatie hiervan verwerkt moeten worden. Wijzigingen in de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, Wet op de dividendbelasting, de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet	Het voorstel sluit op verschillende onderdelen aan bij Nederlandse beleidsdoelen, waaronder vermindering van regeldruk, versterking van het investeringsklimaat en bevordering van grensoverschrijdende investeringen. Het raakt tegelijkertijd aan bewuste Nederlandse beleidskeuzes. Dit geldt in het bijzonder voor de relatief strenge Nederlandse vormgeving van de earningsstrippingmaatregel. De voorgestelde harmonisatie van de drempel en het aftrekpercentage kan de concurrentievoorwaarden voor Nederlandse ondernemingen verbeteren. Een verplichte groepsuitzondering en andere uitzonderingen kunnen echter de grondslagbeschermende werking verminderen en de vraag oproepen of eerder afgeschafte specifieke renteaftrekbeperkingen opnieuw een zelfstandige functie krijgen. De afschaffing van het minimumdeelnemingsvereiste in de Moeder-Dochterrichtlijn raakt aan de Nederlandse dividendbelasting, deelnemingsvrijstelling en de afbakening tussen beleggen en ondernemen. Zonder nationale vervolgaanpassingen kunnen

		op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen zijn voorzien. Aan de implementatie van FASTER wordt momenteel gewerkt, eventuele wijzigingen zullen zoveel mogelijk moeten worden meegenomen in de implementatie hiervan. (p. 17, alinea 2) <u>IRR, MDR en FASTER</u> De definitie in het voorstel is ruimter dan wat Nederland als een pensioenfonds ziet. Dit zal gepaard gaan met een budgettaire derving. (p. 7, laatste alinea) Momenteel geldt er in nationale situaties in Nederland een drempel van 5% voor de vrijstelling van dividendbelasting en de deelnemingsvrijstelling. Zonder aanpassing hiervan, ontstaat er een onevenwichtig systeem tussen de behandeling van dividenden naar bedrijven in andere EU-lidstaten en naar bedrijven binnen Nederland. In dat geval zullen er nationale maatregelen genomen moeten worden om equivalentie te waarborgen. Deze 5%-drempel vervult nationaal mede een functie bij het onderscheid tussen beleggen en ondernemen. Het vervallen van deze drempel kan daarom ook uitstralingseffecten hebben naar andere regelingen, bijvoorbeeld de verhouding tussen box 2 en box 3. Dit zal een ingrijpende herziening zijn van de wijze waarop de huidige vennootschapsbelasting en uitvoeringspraktijk is vormgegeven. (p. 8, alinea 2) Een belangrijke factor voor het kabinet, ongeacht de mate van gelieerdheid, is dat bedrijven hun recht op een vrijstelling daadwerkelijk kunnen effectueren. Nederlandse bedrijven die in het buitenland ondernemen, lopen vaak tegen langdurige en administratief-intensieve procedures aan om deze vrijstelling te krijgen. Het kabinet onderschrijft het voorstel van de Commissie om bedrijven in beginsel deze vrijstelling te verlenen, waarbij bedrijven achteraf gericht gecontroleerd kunnen worden. Dit sluit aan bij het Nederlandse systeem. (p. 8, laatste alinea) <u>ATAD</u> Het kabinet wijst erop dat Nederland de generieke renteaftrekbeperking destijds nationaal verdergaand heeft vormgegeven. Door het hanteren van, onder andere, lagere drempels en het niet invoeren van de optionele groepsvrijstelling konden diverse specifieke renteaftrekbeperkingen worden afgeschaft. Verder is toentertijd strenger geïmplementeerd om bij	verschillen ontstaan tussen de behandeling van binnenlandse en grensoverschrijdende aandelenbelangen. Ook de verhouding tussen box 2 en box 3 verdient daarbij aandacht. De voorgestelde Europese R&D-faciliteit roept ten slotte vragen op over de verhouding tot de innovatiebox, de WBSO en bestaande investeringsfaciliteiten. Onbedoelde cumulatie en dubbele gegevensverstrekking aan RVO en de Belastingdienst moeten worden voorkomen. Het voorstel ondersteunt daarmee op onderdelen bestaande Nederlandse beleidsdoelen, maar kan tegelijkertijd aanleiding geven om nationale keuzes opnieuw te bezien. **Aanbeveling:** Vraag het kabinet uiteen te zetten welke nationale beleidskeuzes en regelingen bij aanvaarding van het voorstel moeten worden aangepast, welke ruimte resteert voor aanvullende nationale grondslagbescherming en hoe ongewenste samenloop met bestaande Nederlandse regelingen wordt voorkomen.

		te dragen aan een meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen. (p. 9, alinea 3) Voor de directe kostenafstrek voor bedrijfsmiddelen voor R&D zal het kabinet onderzoeken in hoeverre deze regeling kan worden ingepast in bestaande regelingen, zoals bijvoorbeeld vormgeving als willekeurige afschrijving. (p. 11, alinea 4)	
6.	**Uitvoerbaarheid** - Welke uitvoeringsorganisaties, lagere overheden en toezichthouders worden geraakt door het EU-voorstel? - Wat is de mogelijke impact ten aanzien van de uitvoering van het EU-voorstel in Nederland voor uitvoeringsorganisaties, lagere overheden en toezichthouders? Denk aan: waar kunnen zich mogelijke problemen voor doen in de uitvoering van dit EU-voorstel? Bijvoorbeeld op het gebied van de benodigde kennis, capaciteit, financiële middelen, organisatie, inhoudelijke strategie, etc. om het EU-voorstel uit te voeren.	De belastingdienst zal in elk geval gevolgen ondervinden van het voorstel. <u>IRR, MDR en FASTER</u> Bij belangen van minder dan 5% moet onderscheid gemaakt worden tussen dividenden vanuit en naar EU-landen enerzijds, en dividenden binnen Nederland anderzijds. Dit is erg complex in de uitvoering en leidt mogelijk tot procedures of herstructurering. (p. 19, alinea 1) <u>ATAD</u> De Belastingdienst voorziet complexiteit rond het groepsbegrip en het onderscheid tussen een lening binnen de groep en een derdeleningen. Door de aanpassing van de generieke rente-aftrekbeperking zullen de overige, meer specifieke, rente-aftrekbeperkingen vaker van toepassing zijn. De regeling leidt tot toegenomen arbitragemogelijkheden en daardoor neemt het risico op belastingontwijking toe. Dat verhoogt de druk op de uitvoering. (p. 19, alinea 2) Doordat er bij de voorgestelde maatregel verschillende uitzonderingscategorieën gelden wordt de regeling complexer en worden de handhaving en het toezicht door de Belastingdienst moeilijker. (p. 19, alinea 3) De voorgestelde aanpassing van de CFC-maatregel, waarbij enkel nog Model A toegepast mag worden, betekent dat het onderscheid niet op basis van jurisdicties zoals nu het geval is, maar per dochteronderneming gekeken moet worden naar de belastingdruk. Dit voegt complexiteit toe en verhoogt de kans op discussies. (p. 19, alinea 4) De Belastingdienst heeft niet de kennis en de middelen om R&D-bedrijfsmiddelen te beoordelen. De regeling is uitvoerbaar mits de	Het voorstel kan administratieve lasten voor belastingplichtigen verminderen, maar leidt niet noodzakelijk tot een evenredige vereenvoudiging voor de uitvoering. Door het vervallen van objectieve voorwaarden kunnen bepaalde formele geschillen afnemen. Op andere onderdelen kunnen toezicht, handhaving en interpretatie juist complexer worden. Dit geldt onder meer voor: • de toepassing van groepsuitzonderingen binnen de renteaftrekbeperking; • het onderscheid tussen concern- en derdenfinanciering; • de samenloop tussen CFC-regels en Pijler 2; • hybride mismatches; • de toepassing van open antimisbruiknormen; en • de beoordeling van kwalificerende R&D-investeringen. Bij een ruimere kring van gerechtigden moet de Belastingdienst bovendien tijdig over voldoende informatie, bewijs- en invorderingsmogelijkheden beschikken. Ook moet worden voorkomen dat de uitvoering van de R&D-faciliteit leidt tot dubbele beoordeling of gegevensverstrekking door RVO en de Belastingdienst. Complexiteit verdwijnt daarmee niet noodzakelijk, maar kan verschuiven van belastingplichtigen naar uitvoeringsorganisaties en rechters. **Aanbeveling:** Vraag vóór definitieve instemming om een integrale uitvoeringstoets waarin niet alleen systeemaanpassingen, maar ook structurele toezichtskosten, handhavingscapaciteit, invorderingsrisico's, benodigde expertise en de kosten van geschilbeslechting worden meegenomen.

		Belastingdienst niet verantwoordelijk is voor de toets of bedrijfsmiddelen gebruikt worden voor R&D. (p. 19, alinea 4) Deze bepalingen rondom hybride mismatches zijn door de keuze uit verschillende anti-misbruik principes ingewikkeld voor de uitvoering. Hybride entiteiten zijn niet altijd zichtbaar voor de Belastingdienst. (p. 19, laatste alinea) In het voorstel wordt vastgelegd dat de generieke antimisbruikbepaling ziet op alle directe belastingen en bronbelastingen, waaronder Pijler 2. Dit betekent dat de uitvoering geconfronteerd wordt met een aanvullende anti-misbruiktoets. (p. 20, alinea 1)	
7.	**Haalbaarheid** - In welke mate en op welke termijn is het beleidsdoel van het EU-voorstel in de Nederlandse context haalbaar?	Het kabinet acht de implementatietermijnen van het voorstel haalbaar. (p. 20, alinea 3) In het BNC-fiche wordt niet specifiek ingegaan op de haalbaarheid van het beleidsdoel voor Nederland.	De implementatietermijnen lijken technisch haalbaar. Minder duidelijk is of de beleidsdoelen binnen de Nederlandse context daadwerkelijk worden gerealiseerd. De verwachte voordelen hangen onder meer af van gedragsreacties, toekomstige investeringsbeslissingen, de uitkomst van de Europese onderhandelingen en eventuele nationale vervolgmaatregelen. De budgettaire gevolgen voor Nederland zijn momenteel concreter geraamd dan de verwachte baten. Positieve effecten op investeringen, economische activiteit, concurrentievermogen en nalevingskosten zijn aannemelijk, maar hun omvang en verdeling zijn nog onvoldoende vastgesteld. Ook ontbreekt voldoende inzicht in de cumulatieve gevolgen van het pakket voor belastingopbrengsten, grondslagbescherming en uitvoerbaarheid. **Aanbeveling:** Verbind de beoordeling van het voorstel aan meetbare indicatoren, waaronder belastingopbrengsten, investeringsstromen, nalevingskosten, het gebruik van nieuwe vrijstellingen en uitzonderingen en uitvoeringskosten. Voorzie vanaf de implementatie in een nulmeting en periodieke monitoring, zodat de gevolgen van de afschaffing van het minimumdeelnemingsvereiste in de Moeder-Dochterrichtlijn, de renteaftrekbeperking en de R&D-faciliteit afzonderlijk kunnen worden gevolgd. **Nadere onderbouwing:** Maarten de Wilde en Hans van den Hurk, *EU Wetenschapstoets Omnibusvoorstel directe belastingen* (uitgebreide bijlage bij deze wetenschapstoets, 26 oktober 2026).



Disclaimer

De Jonge Akademie, KNAW, NWO, TNO, UMCNL, UNL en VH bemiddelen tussen parlementaire kennisvraag en wetenschappelijk kennisaanbod. De informatie in het kader van Parlement en Wetenschap is afkomstig van vooraanstaande wetenschappers, maar niet onderworpen aan peer review en niet door de wetenschaps-organisaties geverifieerd.